

Műszaki Tudományok Osztálya

Előterjesztés az Elnökséghez.

Tárgy: A Magyar Tudományos Akadémia Olajbányászati Kutató Laboratórium létesítése.

A Műszaki Tudományok Osztálya f. év szeptember 6-án foglalkozott az Olajbányászati Kutató Laboratórium létesítésének kérdésével. A megbeszélésen tárgyalás alá került az olajbányászat népgazdasági jelentősége. Illetékes szervek, közöttük a Minisztertanács is régebbi idő óta hiányolja ezen a téren egy elsősorban alapkutatásokkal foglalkozó Kutató Laboratórium szervezését. Természetesen ilyen szervnek zavartalan működése - a többi tudományághoz hasonlóan - csak a Magyar Tudományos Akadémia irányítása és felügyelete mellett történhet.

A Nehézipari Minisztérium vezetője Czottner Sándor elvtárs a Kutató Laboratórium felállításának tervezetével egyetértett és támogatás-ként felajánlotta a Bányászati Kutató Intézet soproni Olaj Osztályának átadását a Magyar Tudományos Akadémiának épületével, felszerelésével, létszámával és költségvetésével együtt. Ezen eszközök értékét a csatolt melléklet tartalmazza.

Az így létesítendő Kutató Laboratórium tudományos munkájának magvát a jelenleg céltámogatott soproni Műszaki Egyetem Olajtermelési Tanszéke alkotná Gyulay Zoltán egyetemi tanár irányításával. Az átvétel után fokozatosan, de legkésőbb 1958. év végére a Kutató Laboratórium profilja kialakítható lenne és mindazon témák, amelyek nem tartoznak az alapkutatások körébe, más szerv részére kerülnének átadásra.

A Kutató Laboratórium tudományos feladata röviden a következő:

A szoros értelemben vett kőolajtermelésben telepfolyadékok a tárolókőzetből történő kitermelési módszerének továbbfejlesztése. A tárolókőzetek és telepfolyadékok fizika-kémiai tulajdonságainak tudományos vizsgálata, amely alapját képezi az olajtermelés hatékonyságának. Ugyancsak feladata lenne a Kutató Laboratóriumnak fiatal végzett hallgatókból olajbányászati tudományos szakkáderok képzése.

Az itt felsorolt tudományos kutatómunka elvégzésére rendelkezésre állana a Bányászati Kutató Intézettől átvételre kerülő 4 fő tudományos kutató és a megfelelő állományon kívüli beralap.

A létesítendő Kutató Laboratórium anyagi, illetve költségvetési szükségletei - póthiteligény nélkül - biztosíthatók részben a Bányászati Kutató Intézetnél zárolásra kerülő létszám és költségvetési keretektől, valamint az Olajtermelési Tanszék eddigi céltámogatásának átcsoportosításából. Ezen anyagi eszközök értékét szintén a csatolt melléklet tartalmazza.

Fentiek ismertetése után kérjük az Elnökséget, sziveskedjék az alábbi utasítástervezethez hozzájárulni.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökének ..../1957. MTA. sz.

u t a s í t á s a

az Olajbányászati Kutató Laboratórium létesítéséről.

- 1./ A hazai olajbányászat alapkutatásainak szervezett összefogása, végzése, valamint a gyakorlati tudományos kutatási módszerek továbbfejlesztése érdekében 1957. év november hó 1-től kezdődően Olajbányászati Kutató Laboratóriumot /továbbiakban: Laboratórium/ kell létesíteni.
- 2./ A Laboratórium elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Olajbányászati Kutató Laboratóriuma.
A Laboratórium székhelye: Sopron.
- 3./ A Laboratórium főfeladata általában alapkutatás, mégpedig:
  - a./ a hazai kőolajkutatás módszereinek összefogása és tudományos alapon történő továbbfejlesztése;
  - b./ a tárolókőzetek és telepfolyadékok fizikai-kémiai vizsgálata;
  - c./ a telepfolyadékoknak a tárolókőzetekből való kitermelési módszereinek kidolgozása;
  - d./ magasképzettségű tudományos olajbányászati káderek képzése.
- 4./ A Laboratórium élén a Laboratórium vezetője áll. A Laboratórium vezetőjének, valamint a Laboratórium többi dolgozóinak kinevezésére /alkalmazás, megbízás/ az 5/1956. MTA. /A.K.9./ utasításban foglaltak az irányadók.
- 5./ A Laboratórium létszám és költségvetési szükségleteit részben a Nehézipari Minisztérium Bányászati Kutató Intézetétől átadásra kerülő Olaj Osztály tényleges előirányzatának átszervezéséből,

másrészt a soproni Műszaki Egyetem Olajtermelési Tanszék céltámogatásának átcsoportosításából kell fedezni.

A Laboratórium létesítése póthitel igényvel és a tervezett létszámon felül létszámfejlesztéssel nem járhat.

A továbbiakban a Laboratórium személyi és dologi szükségleteinek fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében kell gondoskodni.

- 6./ A Laboratórium 1957. év november hó 1-től kezdődően költségvetésileg is önálló gazdálkodó szerv.
- 7./ A Laboratórium szervezetét és feladatkörének részletes szabályait a Laboratórium vezetője állapítja meg és azt az Akadémia Elnöke hagyja jóvá.
- 8./ A Laboratórium felett közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya osztálytitkára gyakorolja.

Jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya osztálytitkára és a Magyar Tudományos Akadémia Gazdasági Titkársága vezetője gondoskodik.

Budapest, 1957.

Rusznay István
elnök

Melléklet

az Olajbányászati Kutatólaboratórium létesítésére vonatkozó
elnökségi előterjesztéshez.

1./ A Kutatólaboratórium létszámszükséglete a következő:

1 fő	tud:oszt.vez.	/Binder Béla Bányászati Kut. Intézettől/		
7 "	tud. munkatárs	/3 fő Bányászati Kut.Intézettől, 4 fő tanszéki kutató/		
1 "	adminisztrátor	/Bányászati Kut. Intézettől/		
1 "	portás	/Bányászati Kut. Intézettől/		
2 "	tud. segéderő	/eddig áll. kívüli beralapból foglalkoztatva/		
1 "	szerk. rajzoló	"	"	"
1 "	technikus	"	"	"
1 "	int. mechanikus	"	"	"
1 "	segédmunkás	"	"	"
1 "	takarító	"	"	"

17 fő, amelyhez hozzászámítandók ugyancsak az állománykivüli beralapból eddig is foglalkoztatott szakértők a tudományterület különböző részterületeiről.

2./ A Kutatólaboratórium költségvetési szükséglete a következő:

01	Állományba tartozók beralapja	130.200 Ft
02	Állományonkivüliek beralapja	420.000 "
03	Egyéb személyi kiadások	19.300 "
04	Társadalmi ujtás	3.000 "
05	Anyag és szolgáltatás	88.000 "

Összesen: 660.500 Ft

Ezen költségvetési szükséglet a következő forrásokból biztosítható:

Bányászati Kutatóintézettől	633.500 Ft	/IV.n.évre	158.000/
Olajtermelési Tsz.célhitele	27.000 "	"	7.000/

Összesen: 660.500 Ft 165.000 Ft

3./ A Kutatólaboratórium épületének és felszereléseinek értéke - amelyek átvételre kerülnek - a következők:

Egyemeletes jó állapotban lévő székház	400.000 Ft
Gépek, műszerck és egyéb berendezések	1,600.000 "
Anyagok és fogyóeszközök cca.	100.000 "

Összesen: 2,100.000 Ft

Beruházási keret a Bányászati Kutatóintézet Olajosztálya részére tervezve nem lett, így az átvételre nem kerül. A továbbiakban beruházási forint és devizakeret tervezése csak az átszervezés és a tudományos profil kialakítása után történne meg.

Sopron, 1957. szeptember 23.

Gyulay Zoltán
egyetemi tanár